

KONTRA FERENC

Redőny

KONTRA FERENC (1958) Újvidék

A férfi az ablak előtt állt. Pólóban, alsóban, amiben nyáron aludni szokott. Alakját körülrajzolta az udvarból beszűrődő lámpafény. A nő kinyitotta a szemét, de nem mozdult, csak a digitális órára pillantott, hajnali fél négy volt.

Nem tudsz aludni, szánta rá végül magát, hogy megszólaljon, mert már az ő szeméből is ellopakodott az álom a hajnali szürkület felé, és végképp nem tudta megfejtetni, hogy a férfi miért álldogál ott. Történt valami bent a laborban? Egész nap olyan feszült voltál, alig szóltál hozzánk.

Aludj csak, válaszolt a férfi, de nem fordult meg, továbbra is nézte az udvart, az első ablakokat körben, ahogy kitörnek a sötétségből, lámpák villantak a fürdőszobákban, konyhákban. Kocsikat indítottak a ház előtt.

A fürdőszobába ment, a nő a zuhanyozó egyenletes zubogására hullámzott újra könnyű álomba, és még a felszínen lebegett, amíg az ébresztőóra fel nem berregte fél hétkor.

A férfi a két kislánnyal már a konyhában reggelizett, nem is volt több idejük, vitte őket az iskolába. A nő folyton késésben volt. Mindig kialvatlanul indult dolgozni, amit a sminkjével próbált egy kicsit feldobni. Beletelt egy kis időbe, mire rátalált a saját hangjára, ahogyan a kolléganője fogalmazott, közösen dolgoztak éppen egy logisztikai, innovatív szabályozási térképen.

A férfi már otthon volt a két gyerekkel, neki arra is volt ideje, hogy beugorjon félkész ételekért, betegye a sütőbe, kitálalja a lányoknak, a saját adagjukat pedig félretegye. A gyerekek már kint játszottak, mire asztalhoz ültek.

Mi volt veled az éjszaka?

Elég régóta foglalkoztat valami. Nem tudok rájönni, miért nyugtalanít. Majd megmutatom.

Az ablakhoz ment, most is ugyanoda, mint valami megszállott, és lopakodva, mintha valami veszély fenyegetné őket.

Mintha puskacső nézne ránk.

A férjére nézett, és nem tudta, mit gondoljon, még sosem volt ennyire ébren, sosem látta ennyire tisztán és világosan a férje tekintetében azt a túlzott, indokolatlan aggodalmat, ahogy fényes nappal az udvart bámulja.

Látod a redőnyrácsot ott fent, az emeleti szobában?

Hol?

Ott szemben, éppen ott, ugyanolyan ház, mint a miénk, az is hálószoza lehet, csak padlóig ér a redőny.

Igen, én is ilyent szeretnék. Mintha kirakatban élnénk.

Most már én sem vagyok benne biztos, hogy ez a függöny elég.

Ezért keltél fel az éjszaka? El sem tudtam képzelni, miért állsz ott. Aztán visszaaludtam.

Engem viszont még sokáig nem hagyott nyugodni. Már hetek óta tart, mindig felébredek szürkület előtt, és nézek kifelé, és nem jövök rá, hogy mit látok, és mi az értelme. Valaki van a redőny mögött, és látom a rést, amikor az ujjával lehúzza, mintha puskacső lenne a kezében.

Miért akarna lelőni? Lehet, hogy csak nézelődik valaki, ahogyan te is.

Eddig fel sem merült, mindenki így él ebben a kis udvarban, valahogy nekem eszembe sem jutna órákon át egy redőnyrésben leskelődni.

Azért gondolod ezt, mert takarásban van?

Látod, éppen ez az, hogy az összes többi ugyanilyen egyemeletes, fenti hálókkaal, és nekem sem jutott eszembe, sem az, hogy leskelődjek, sem az, hogy bennünket figyelnek.

Csak képzelődsz.

Nézd meg jobban. Tartja az ujjával, és rést nyit a leengedett redőnyön.

Mit néz?

Fogalmam sincs. Ha lőni akarna, már megtette volna.

Bennünket néz?

Vannak kukkolók, nem hallottál még róluk?

Kit néz?

Biztosan téged. Amikor vetkőzöl.

Hát nem is tudom, a fürdőszobában szoktam, nem az ablak előtt.

Azért még így is van mit látni rajtad.

A férfi próbálta oldani a feszültséget, félmosolyra húzta a száját, mint egy régimódi filmsztár, ez volt az első lazább megjegyzése, és éppen reménykedni kezdett az oldódásban, amikor a nő arcát újra ráncokba fonta a gyanakvás, mintha egy cserbenhagyásos gázolás helyszínére tévedt volna. Újult erővel vette fel a jelen elejtett, baljós fonálát.

Nem tudhatod, mit lát! Ha este felkapcsoljuk ezt a hatalmas csillárt, ki vagyunk világítva, mint egy ékszerbolt. Olyanok lettünk, mintha egy színpadon valami családi drámát adnánk elő, olyan mesterkélt már minden szavunk, mintha hallaná is az a valaki. Ha felnagyítod, akkor az árnyék nagyobb lesz nálad, és maga alá gyűr.

Igen, a drámákban pontosan ilyeneket szoktak mondani. De én nem félek tőle.

Pedig milyen közel van, ezért nyugtalanító. Gyere, és nézd meg jobban. Csak ez a kis udvar van közöttünk, a kis játszótér a csúszdával és a homokozóval. Oldalt a parkolók, a sövény.

Persze, innen tartom szemmel a lányokat, ha letekintek. Most is ott vannak. Egy csapat gyerek és a szomszédjaink. Valaki mindig akad, egy szülő, aki igazságot tesz köztük, folyton összevesznek valamelyik játékon.

Látom éppen, megint lerúgták a szandáljukat, és mezítláb tapossák a homokot a lányok. Ők ketten együtt érzik az erejüket, mert ketten vannak, néha felül is kerekednek, és bátrabbak.

Aztán kifáradnak, és leülnek babázni a homokozó párkányára. Fából van, nem fáznak fel.

Ne tereld el a figyelmemet, az ott szemben továbbra is néz. A redőnyrés szélesedik...

És mi van, ha a szomszéd lányt nézi. Sokkal fiatalabb, és jobban néz ki nálam.

Nem azt nézi. Ő a földszinten lakik.

Honnan tudod? Te figyeled őt?

Innen? Esetleg ha átsétálnék a túloldalra, és felmáshoznék a tűzlépcsőre.

Honnan ismerik a férfiak annak a stratégiáját, honnan lehet egy nőt meglesni?

Látod, éppen ez az, éppen a lényegét mondod ki, de gyanútlan vagy, azt gondolod, hogy a rossz dolgok csak mással történhetnek meg.

Mi bajom eshetne attól, ha megnéznék?

Komolyan mondod? Nem is zavarna?

Féltékeny vagy?

És ha begerjed, ha megtámad a sarkon? Ha figyel, amikor egyedül vagy kint?

Kocsival szoktam kihajtani az udvarból. Nincs időm sétálni. Mi van akkor, ha nő, és téged néz.

Kizártnak tartom.

Pedig a nők sokkal bonyolultabbak. A férfiak kiszámíthatóbbak.

Te csak tudod...

Én nő vagyok, és meg szoktam nézni a férfiakat.

Meg sem fordult a fejemben! Akkor teszünk egy próbát. Tudományosan, egzakt módon. Majd én leszek a kontrollcsoport.

Szóval én legyek az első. Igen, a nők sokkal bátrabbak ebben is! Megvárom, amíg az éj leszáll, kivilágítom az egész lakást. Ideállok az ablak elé, és letolom a bugyimat. És aztán?

Aztán meglátom, mi történik azzal a redőnyréssel.

Jól van, megvárjuk míg sötét lesz.

Kimegyek, és leülök a padra, a takarásban, nem világít meg az udvari lámpa. Megiszom egy doboz sört, hogy ne legyek gyanús.

A sötétben, az nagyon gyanús lesz, valóban.

Ne neved!

Más gondjuk sincsen, mint hogy téged nézzenek, amint kint iszod a sört. Majdnem mindenkit ismerek, a gyerekeiket fürdetik ilyenkor, ezer más dolguk van...

De azt nem tudjuk, ki lakik a szemközti házban.

Többen is laknak ott?

Nem tudom, de most megnézem.

Komolyan gondoltad?

Már sötétedik. Pontosan negyed óra múlva elkezded. Közel megyek, és szemügyre veszem, mi történik abban a házban.

Azt hittem, ez valami játék, nem gondolhatod komolyan!

Gondolkodj te is!

Jól van, csak adj egy kis időt, amíg átállok erre az abnormális vonalra. Értem, akkor legalább most te hozod fel a lányokat, nem is kell hozzá sör. Ne nézzenek hülyének a szomszédok... Lesz apropója a kísérletnek.

Most nem tudományos kutatásokat folytatsz, legyél közönséges!

Én mindig nagyon közönségesen szoktam vetkőzni, ha ez nem felelne meg a valóságnak, magad is megtekintheted a produkciót az udvarról, biztosan lesznek ott még néhányan, akik tátott szájjal bámulják letről az ablakunkat...

A férfi felvette egy fekete bőrkabátját, fogott a hűtőből egy sört, és lement a lépcsőn. Félóra múlva tért vissza, oldalán a két csintalan kislánnyal. A ruhájuk csupa sár volt, találtak egy kiskutyát.

Alig tudtam elvenni tőlük, fel akarták hozni.

És milyen voltam?

Fogtam a lányokat, és elindultam velük a bejárat felé. Nem néztem végig.

Akkor mit néztél?

A szemközti redőnyt. Azért mentem le. Nem emlékszel?

Nyögd már ki, milyen voltam!

A redőny akkor csapódott a helyére, amikor vetkőzni kezdted.

Akkor valóban közönséges lehettem.

A férfi a fürdőszobába toloncolta a lányokat, mielőtt még az egész lakásban szétszórják a padlószőnyegen a homokot.

Mondj már valamit! Most min gondolkodsz?

A férfi is átöltözött, bekapcsolta a tévét. Nem lehetett kizökkenteni, nem lehetett kitalálni, mi jár a fejében, úgy mozgott, mint egy robot.

Á, már tudom, nekem lesz igazam: téged néz. Te szoktad a szennyesbe hajítani a gatyádat, aztán itt sétálgatsz meztelenül a lakásban, akkor biztosan téged néz, ettől ijedtél így meg. Ha egy nőt bámulnak, az természetes, de ha egy pasit, az be van szemetelve ettől.

A híreket nézte: árvizek, pokolgépek, földrengések. De valójában nem látta, mert valami más járt a fejében.

Most elsápadtál? Mit gondolsz, nekem annyira jólesett kiállni mutogatni magam, hogy részt vegyek a kísérletedben? Engem nem is érdekel, hogy van-e redőnyrés szemközt, miért foglalkozol vele?

Mert pontosan szemben van, és ide látni.

Honnan tudod?

Kint voltam.

És mit láttál?

Semmit. Hiszen le van húzva, hát nem ezt magyarázom éppen, hogy nem értem, mi történik ott szemben. De valahogy gyanús, nem normális dolog.

Kényszerképzetek vannak.

Akkor ezentúl nézz oda néha te is. Komolyan. Lehet, hogy igazad van. De csak akkor leszek nyugodt, ha biztosan tudom. Ki akarom verni a fejből. Segíthetnél.

Először hallom tőled ezt a szót! Jól van, segíték: holnap lemegyek egy doboz sörrel a padra, és nézlek az ablakban, hogyan tolod le a gatyádat.

Soha.

Minden második szomszédunk nudista. Nem tudtad?

Mi sosem tesszük közszemlére a családi életünket. Te figyeled őket?

Dehogyan figyelem, csak látom. Néha ki szoktam nézni az ablakon, tudod, azért vannak ablakok. Mit képzelsz te a nőkről? Annyira kíváncsiak rád? Nem vagyok én sem kíváncsi senkire, de azért nem járok csukott szemmel.

Ez nem strand.

Ha bojkottálsz a saját tervedet, akkor sosem tudod meg az igazat.

Akkor rajzolj egy logisztikai térképet, tessék, ez a szakmád, ott van a képernyő, számítsd ki a szögeket, digitálisan modellezd a teret... innovatív megoldásokat kérek!

Aki leskelődik, az olyasmire kíváncsi, olyanok a körülményei vagy a lehetőségei, hogy más módon nem juthat hozzá az élményhez, a látványhoz, a céljához. Van, aki csak akkor élvez el, ha valamit egy kulcslyukon át figyel.

Még sosem hallottam egy nő szájából ilyen egzakt elemzést.

Én nem egy nő vagyok, hanem a feleséged. Ha a barátod mesélné a munkahelyeden, akkor érdekesnek találnád, és kuncogva összedugnátok a fejeteiket, mint a kölykök, de ha én mondom, akkor az beteges.

Háttal állt, nem akart a felesége szemébe nézni, ne találja ki, mire gondol, mert olvas a tekintetéből, csak nézte, mi történik az udvaron. Érkeznek sorban a munkából a szomszédok, hozzák a gyerekeiket hegedűtökkel, teniszütőkkel a késő délutáni foglalkozásokról, sietve csapódnak az ajtók, hozzák a gyorsétteremből az ételt.

Jól van, akkor ma te mész le a lányokért. Nézd, megint csupa sár a ruhájuk. Magukra öntötték a szörpöt, és hemperegnek a homokban.

A kisleányokkal hemperegnek. Úgy látszik, ma senki sem ment le vigyázni rájuk. Kell már egy beosztást írnom, listázom a szülőket egy digitális térképen, és elküldöm körlevélben az okostelefonjukra... Jól van, majd szépen rendbe teszem őket, aztán vetközz. Most már valóban kíváncsi vagyok rá, hogy egyáltalán mit látni az udvarból. Talán csak a fejed tetejét...

A nő egy óra múlva nevetgélve, viháncolva jött fel a lépcsőn a lányokkal, ugratták egymást, a fiúkat is hazazavarták. A két lány, ha összefog, kő kövön nem marad a játszótéren... Hasonlítanak egymásra, egyforma szőkék, nagy világoszöld szemük van, és egy kisleány már ilyen idős korában észreveszi, hogy a fiúkat hogyan lehet zavarba hozni, bolonddá tenni, akár pofon vágni, ha a helyzet úgy hozza.

Már felöltöztél?

Már nem olyan kicsik. Mégis mit gondolnának a lányok, ha itt látnak ilyenkor pucéran?

Mintha sosem láttak volna még.

Többé már nem fognak. És mi volt kint?

Az a furcsa, hogy valóban láttam a rést a redőnyön, közel mentem, egészen megrökönyödtem, azt hittem, képzelődsz. Aztán odamentem, hogy játszszak egy kicsit a gyerekekkel, még elég sokan kint maradtak, egészen sötétedésig, és láttalak fent az ablakban, de csak deréktól felfelé. Akkor az udvarból én is csak deréktól felfelé látszom, kivéve akkor, ha a két ablak azonos magasságban van. Nem vagyok biztos benne, hogy az ablakunkat figyeli-e. Ne éld bele magad, mert akkor csak belelovalod magad, és olyasmiért is gyanakodni kezdesz, ami teljesen jelentéktelen. Csak attól kezdünk el félni, amit nem ismerünk. Egy ilyen ártatlan kis félreeső kertvárosban nincsenek vámpírok... Csak láttam valamit, és elmondtam, mit gondolok róla, mert komolyan akartam venni, amit mondtál.

Látom, töprengsz a dolgon, hogy valami nincs rendben azzal a redőnyvel.

Amikor jöttünk fel, akkor már nem volt ott a rés. Mire felértünk, a fény is kialudt.

Persze, így beszéltük meg. Ebből arra következtetek, hogy nem is ránk kíváncsi. Valami mást csinál, csak nem tudok rájönni, hogy miért éppen akkor, és mit.

Én hiába álltam ott pucéran, mint valami elmeháborodott, köszmelelére téve megereszkedett melleimet, addigra már a helyére csattant a redőny, nem erre számított, vagy nem ez érdekelte.

Mindig kapucnis kabát van rajta, takarásban az arca, mint a bankrablónak... Talán külföldi. Láttam reggel elmenni. Nem az udvarban parkol. Elsurran a bokrok között. Hogy ne tudjuk, mivel közlekedik, ne ismerjük fel a kocsiját, ne lehessen azonosítani. Nincs név a postaládáján.

Előítéleteid vannak, idegengyűlölő vagy...

Valaki közülük leselkedik, és te ilyen mellékes dolgokon fennakadsz? A nők ilyen naivak!

Azt hiszed, bűnöző?

Azt.

Biztosan nem sikerült még kapcsolatokat kiépítenie, próbálj megértőbb lenni, vidékről jött, nem talált társat magának, és így kompenzálja a vágyait, talán egy elképzelt világban él, és nem tudja elfogadni a valóságot, a környezetét.

Éppen erre gondoltam én is, és milyenek ezek a vágyak? Nálunk sokkal szabadabban teremhetnek kapcsolatokat, pénzért bármit. Nem úgy, mint ott, ahonnan jött.

Szerintem pénzért már bárhol bármit. Valami akkor sincs rendben veled.

Akkor mégis mit néz?

Kiderítem. Szabadságon leszek a jövő héten, és alaposabban megfigyelem. Kiülök a padra egy sörrel...

Egy hétbe sem telt, amikor a nő arra ért haza, hogy a férfi egy szétterített papíron hasal a szőnyegen, szinte méretarányosan rajzolta le a négyzet alakú udvart, többszínű nyilakkal, szaggatott vonalakkal, átlókkal tarkítva. Olyan volt, mint valami szabásminta.

Fényes nappal azt láttam, hogy ott van egy állvány a redőny mögött, és valaki élesít egy kamerát. Nem fegyvert tartott a kezében, hanem teleobjektívet. Tehát felvesz valamit, és tudod, hova élesít?

Az ablakunkra.

Kapaszkodj meg: a homokozóra fókuszál. Nézd ezt a rajzot, nagyon egyszerű, a középpontot a csúszdára élesíti, amin a kislányok csúsznak le,

a szandáljukat is lerúgják, ebben a melegben szinte meztelenek, és a szoknyájuk ilyenkor felcsúszik, ahogy lesiklanak, az a kedvencük.

Ezt te figyelted?

A mi lányainkról van szó! A többiek kisiújk. Szerinted mire fókuszál az a beteg állat ott a redőny mögött?

Feljelentést teszek, és majd kivizsgálják az ügyet. Nem olyan ritka eset.

Így gondolkodnak a nők! Mire a hivatal kijön. Mire felveszik a jegyzőkönyvet. Mire ezt bizonyítani tudják, addigra ez a pedofil disznó töröl minden digitális nyomot a gépén.

A nő idegesen a lányok szobájába sietett, mintha nem tudná, hogy iskolában vannak, és mégis, egészen eddig csak kívülállóként szemlélte a történetet, de most mintha egy idegen is közéjük állt volna, mintha beköltözött volna a falak közé a gonoszság, a mi gyerekeinket fenyegeti veszély, és éppen attól olyan nyomasztó, mert ez a megézés megfoghatatlan, nem is biztos. De a gyanú nem is olyan alaptalan; mi történik akkor, ha már nem éri be a nézegetéssel? Meg kell várni, amíg történik valami? És addig? El kell mondani a lányoknak valahogyan, okosak, megértik, mégis: most ülteti majd el bennük először a félelmet, az óvatosságot, ezt meg kell tennie, akkor is, ha még a saját félelmét sem tudja legyőzni. Fogódzót keresett, tehetetlenségében visszarahant a férjéhez. Nem, nem ölelte át, ez másról szólt, úgy szorította, hogy belenyikkant, abban a pillanatban mintha levegőt sem kaptak volna, közben csak egyetlen kétségbeesett kérdés jutott az eszébe.

Mit akarsz tenni?

Megszerzem a bizonyítékokat.

Az betörés lenne. És ha tévedtél ezekkel a krikszkrakszokkal? Hagyd, hogy tisztázzák azok, akiknek ez a dolguk. Nem kezdők, te pedig az vagy. Mint egy kamasz, aki detektívet játszik. Ismerlek!

Ilyenkor nincs itthon.

Csak nem akarsz betörni hozzám?

Kitaláltad a gondolataimat. Már ismerem a járást, egyforma épületek, megvan a gyenge pontjuk. Amikor elhagytam a kulcsomat, hol jöttem be?

Elment az eszed.

Csak várd ki a végét. megszerzem a felvételeket. Maradj itt.

És ha valami balul üt ki?

Éppen azért mondtam, hogy maradj itt, és várj. Nem tart sokáig, mert tudom, hogy mit keressek. Ha történne valami mégis, ha egy óra múlva sem érnék haza, akkor a rendőrséget hívd!

A nő a kanapéra roskadt. Nem tudta lebeszélni róla. Csak most gondolta végig, milyen vakmerő ember lett belőle, csak most értette meg ifjúkorának megfoghatatlan viselkedését. Annyira vigyázott arra, hogy soha senki ne találjon kivetnivalót benne, mert úgy érezte, mások apró bottladozásai is valamilyen néven neki róhatók fel.

A telefonját a kezébe vette, és nézte a percek villanását. Semmi mást nem nézett egy órán keresztül, csak görcsbe dermedve várta a férjét, hogy hozza majd a felvételeket, végre megszűnik a rémálom, ha előkerülnek a bizonyító erejű felvételek. Egy órát eltölt a szemközti házban. És a kijelzőn még öt perc volt hátra. Mi történt vele, hiszen most fényes nappal van? És még mindig nincs sehol. Legalább az udvaron kellene már lennie, nem tudott tovább a kanapén ülni. Felpattant, és kitarta az ablakot, körbenézett, de nem látott senkit. Üres volt az udvar, nem volt sehol a férje, nem vitte magával a telefonját sem. Elmúlt még tizenöt perc. Az már negyedórával több. Nem várhatott tovább, a tenyerében tartotta még mindig a telefonját, és most már úgy szorította, hogy majd szétroppant, és nyomkodta a számokat, aztán kicsengett kétszer is. Felvették. Rendőrség.